

יוסף חסד'י ורחל'ה

נערך ויוצא לאור ע"י "החסד'י יוסף ורחל'ה" [בהשתתפות כולל "חוני המעלוי"]
 העלון לע"ג אבי מורי ר' יוסף בר אסתר סויסה ז"ל שנלב"ע ביום י' סיון התשנ"ב
 ואימי מורתי רחל בת איזיה סויסה ע"ה שנלב"ע ביום כ"ג מרחשון התשע"ז

שבת נרות

שבת ו' אלול -תשפ"א
 פרשה: **שפיט**
 הפטרה: **אנכי אנכי**

הדלקת נרות - 19:07
צאת השבת - 19:58
ר"ת - 20:49

הדלקת נרות בשבת הבאה 18:59

שפיט	כי תצא
עמוד השחר: 4:47	4:52
זמן טלית: 4:54	4:59
זריחה: 6:07	6:11
צאת: 12:47	12:42
מנחה גדולה: 13:21	13:18
שקיעה: 19:28	19:20

"כבול שבת ונספת ריבית על שבת" מספר "אורות מרני"

* בליל פסח שחל בשבת, מרן לא היה אומר "יברכה מעין שבע" והיה אומר רק פסוקי "ויכלו" ולאחר מכן "הלל לשם" בברכות. והיה מעורר על כך בתוקף שאין לומר "יברכה מעין שבע" בליל פסח שחל בשבת, מפני שבליל פסח לא תיקנו כלל לומר ברכה מעין שבע, כיון שציקר הטעם שתיקנו חכמים לומר בליל שבת, הוא משום המאחרים לבית הכנסת, שלא יבואו לילי סכנה מחמת המזיקין, אבל ליל פסח אין שכינת סכנת מזיקין, כי "ליל שמורים הוא לה" , לילה המשומר מן המזיקין.

העלון לרפואת חמי וחמתי שלום בר שמחה ומרים בת רחל מנשה בר דוד וברוריה הרוצה להקדיש את העלון או חלקו בטל. 052-5079555

"ואשיבה שופטך כבראשונה"

משפט התורה הוא משפט אלוקים. הדין מכונה בתורה בשם "אלהים" משמעות הדבר שהאמת והצדק האלוקי משתקפים דרך דיני התורה המיושמים על ידי בתי-הדין. לפיכך לא ייתכן שיצא לאור דין אמת אלא אם כן אין לדין שום נגיעה, לא תועלת אישית לנפשו, לא הנאה ממזנית או איזה צד של כבוד. ובודאי כשאנו פוחד מבעלי הדין, ופוסק לגופו של ענין ללא שום כוונה חיצונית - אלא מכוון לאמת. כשהצדדים מקיימים את פסק הדין הרי הם שותפים לבנין הברה על פי רצון ה' - בענינים שבין אדם לחברו. במכילתא (יתרו) נאמר: "למה נסמכה פרשת המשפטים לפרשת מזבח? לומר לך שתשים סנהדרין אצל המזבח". מסביר ב"משך חכמה" שיש קשר הדוק בין מזבח בישראל, הקרבות המשפט האלוקי הוא תיקון החיים החברתיים בישראל, הקרבות הם התיקון שבין אדם למקום. כשאדם שב בתשובה, מתחרט על חטאיו, מתודה ומביא קרבן - הרי הוא מוכך את נפשו ממעשיו ומהרהורי הרעים - ומקבל על עצמו התנהגות שונה ומתוקנת נמצא שהמשפט והקרבן מקיימים את האומה בשלמותה. לצערנו אנו חיים במדינתנו במצב של חילול ה' הנובע ממערכת המשפט הדמוקרטיות המערביות, במקום "כי מציון תצא תורה" מייבאים את הצדק והתרבות מ"הנאורות" שבמדינות. כתב על זה בחו"א (סנה' ס"ו מ"ו): "ובן ישראל ששופט ע"פ חוקים בדויים, ועוד הדבר יותר מגונה שהמירו את משפטי התורה על משפטי ההבל. ואם יסכימו בני-העיר על זה אין בהסכמתם ממש... ומרימים יד בתורה משה".

התבוננו וראו לאן הגענו, שהמשפט הורס את חיי החברה במקום לתקנה. כנון, הפירצה בעם ישראל, שמכירים בגויים שעברו גיור פיקטיבי כיהודים וכך מצווים לרושםם בתעודת זהות, עידוד להיי פריצות בעריות, ומשכב זכר - כתועבות ארץ כנען, הכפייה על היילים צעירים להתחכך בחיילות צעירות בצבא - המביא להרס הצבא מבפנים - הפך מ"זריה מחניך קדוש", ההגבלות, ההכרח בזכות הנכרים לרכוש נחלות ולגור על אדמת הלאום בכל אתר ואתר - הורסת את קדושת הארץ ועוד כהנה וכהנה.

זה שאמר ריש לקיש "כל המעמיד דיין שאינו הגון כאילו נטע אשרה בישראל שנאמר שופטים ושופטים" וכו' וסמך ליה לא יטע לך אשרה" (סנה' ז:).

אחיזהנו בארץ תלויה במשפט התורה, שנאמר: "צדק צדק תדרוף למען תחיה וירשת את הארץ" - ונאמר בספרי, "מלמד שמינוי הדיינים כדאי להחיות את ישראל ולהושיבם על אדמתם, ושלא להפילם בהרב". על כן נתפלל ונקווה ל"ואשיבה שופטך כבראשונה ויועצך כבתחילה".

העלון לע"ג דודי משה סויסה בר אסתר ע"ה שנלב"ע ח' אלול תשפ"א.

"נכנס יין יצא סוד" סוף

גלי צחוק מרעיידים את החדר. העומדים נאחזים בעליצות על עצם העובדה ששואב המים הרציני והשתקן פוצה פיו ומכריז הכרזה שיש בה ממש. אולם דווקא ה"תורת חסד" נותר רציני לגמרי. "אם כן", הוא אומר, "עליך לשתות כוס גדולה של יין, כוס ולא כוסית" והוא רומז לעומדים לצידו למזוג לשואב המים ספל יין. ברוך מרדכי אינו רגיל בכגון דא. מים הוא שואב ומים הוא שותה. מן היין הוא מתרחק מעודו. אבל מצות הרב חזקה עליו, והוא מריק את תכולת הספל אל גרונו בבת אחת. ולפתע, כמו רוח נעורים נייערה בקרבו, והוא מזנק אל הכיסא, ומשם אל השולחן, ועוד רגע והוא פורץ במחול שיכורים, מוחא כף ומצווה בשיגעון. "סלקו אותו מכאן" קורא מאן דהוא, "יש גבול להשתוללות" אבל ה"תורת חסד", רוח אחרת עימו. הוא נעמד במקומו, אוזן בדש בגדו של ברוך מרדכי וקורא: "מה זאת? קדושת פורים! דרך ארץ! מוטב כי תאמר לנר איזה דבר תורה על פורים, בהלכה או באגדה".

הנוכחים מותחים את אוזניהם. "דבר תורה?," וכי ה"תורת חסד" איננו יודע כי ברוך מרדכי מתקשה אפילו בברכות התורה? אבל ברוך מרדכי, עיניו אדומות מיין וראשו סחרחר, מבקש לדעת. "בהלכה או באגדה? הרי על פורים יש מגילה שלמה, וגם מסכת שלמה". "התחל בדברי הגמרא במסכת מגילה" משיב ה"תורת חסד", והעומדים כולאים את נשימתם.

ואו, לנגד עיניהם הנדהמות של הנוכחים, מתחיל ברוך מרדכי להרצות בשטף את דברי הגמרא עם מפרשיה. הוא עובר ממשנה לגמרא, מראשונים לאחרונים, מהלכה לאגדה וחוזר חלילה, וכאשר ה"תורת חסד" מנסה להקשות עליו ממסכתות אחרות - הוא מתרץ בגאונות, מסוגיה לסוגיה, ממסכת למסכת. דממה משתררת. פיותיהם של החסידים נפתחים ונסגרים חליפות. הם משפשפים עיניהם, לוודא כי אין זה חלום עוועים. האומנם? כיצד יתכן הדבר ששואב המים אטום הדעת בקי בש"ס ובפוסקים?

אין זאת אלא כי צדיק נסתר הוא, שהיטיב להצניע עצמו מפניהם. וברוך מרדכי? דעתו אינה מתקרת עד שהוא חותם בדרוש עמוק, על דרך הסוד והחסידות.

רק אז, שעתיים תמימות לאחר פצתו את פיו, הוא צונח על מקומו ונרדם, שיכור כלוט. החסידים נוטלים את ברוך מרדכי ומשכיבים אותו בעזרת הנשים בחדרת קודש. וכאשר הוא מתעורר משנתו, כעבור כמה שעות, הוא נדהם לגלות כי ירושלים כולה עולה אליו לרגל.

הכל חפצים לקבל את ברכתו, לבקש את סליחתו, לישאנו על כפיים. ברם, ברוך מרדכי יושב לארץ כאבל. "אוי לי ואבוי לראשי" הוא ממרר בבכי, ממרט שערות ראשו, "שבעים שנה של עבודה תמה ירדו לטמיון, אהה עלי כי נדחיתי ממחיצתם של צדיקים..."

פתאום מבינים הכל מדוע סירב רבי יהושע לייב דיסקין להשתמש בשירותיו של שואב המים.

ולמפרע מתבררים ומתבהרים דבריו של מרנא ה"חתם סופר", "נכנס יין - יצא סוד". כי אכן, כאשר שתי ברוך מרדכי "יין", בגימטריא שבעים, בשנתו השבעים, יצא "סוד" העולה בגימטריא שבעים.

וכעבור כמה שנים, כאשר נפטר רבי ברוך מרדכי צוקרמנדל ומסתלק מן העולם, מלחשים מקובלי ירושלים אחר מיטתו כי בפטירתו נסתלק אחר מל"ו צדיקים שבדור.

הודעות מרכז "חור לוי ציון" פתוח בימים: א - ה פלא... 052-5079555

לוח שנה
 לידעת הציבור הקדוש בגלל עלויות בהדפסת לוח השנה, לא יהולק לוח חינום. כל המעוניין בלוח צריך לרכוש את הלוח. כמו כן אפשר לרכוש לוח שנה בצורת טבלה על דפים בגודל A4. הרכישה אצל יובל פרטובי

העלון לרפואת והצלחת יוסי ביטון הבעלים של "אביזרי הגולן" וכל משפחתו ישלם ה' פעולו אמן

"שופטים ושופטים תתן לך בכל שעריך"

הוסמכו פסוקי "שופטים ושופטים" וכו', לפסוקי "שש פעמים בשנה יראה כל זכורך" וכו', האמורים בסוף פרשת ראה (טו, טז). והטעם שהוסמכו, יש לפרש על פי מה שמסופר בתלמוד ירושלמי: מעשה בשני אחים באשקלון שהיו להם שכנים נכרים, והיו אומרים ביניהם שכאשר היהודים האלו יעלו לרגל לירושלים, ניכנס לביתם ונקח את כל רכושם. כיון שעלו לרגל ימין הקדוש ברוך הוא שני מלאכים בדמותם והיו נכססים ויוצאים. כשחזרו האחים לביתם, שלחו לאותם הנכרים מתנות מפירות ארץ ישראל. שאלו אותם הנכרים: מהיכן הבאתם פירות אלו? אמרו להם: עלינו לרגל וחזרנו. שאלו הנכרים: ואת מי השארתם בבית? אמרו להם: לא עובנו אף אחד... תיכף אמרו הנכרים: ברוך אלהי היהודים שלא עזבם ולא יעזבם (ירושלמי פאה ג, ז).

וזהו שמכמה התורה פסוק "שש פעמים בשנה יראה כל זכורך", לפסוק "שופטים ושופטים", לומר כי בעלותך לרגל לא תפחד על ביתך ועל אהליך, כי "שופטים ושופטים תתן לך", הם המלאכים הנבראים ממעשיך הטובים בזכות עלייתך לרגל, הם יהיו השופטים והשופטים בכל שעריך לשמור ממונך.

"שופטים ושופטים תתן לך בכל שעריך"

הוסמכו פסוקי "שופטים ושופטים" וכו', לפסוק "איש כמתנת ידו כברכת ה' אלהיך אשר נתן לך", האמורים בסוף פרשת ראה (טו, טז). והטעם שהוסמכו, יש לפרש כי הנה יש בני אדם שהם עניים, ויודעים הם שאם יבואו לעשיר מסויים ויבקשו סכום כסף גדול לשאת ולתת בו לא יתן להם. על כן באים אליו ולוקחים ממנו בתורת הלואה ומבטיחים שבזמן פלוני יפרעו את ההלואה, ואחר כך אומרים בלבם שמכיון שהקדוש ברוך הוא צוה לתת צדקה, וזה העשיר הרי מחוייב מן הדין לתת לנו מתנה בתורת צדקה, על כן אין אנו חייבים להחזיר לו, כיון שמה שלקחנו הוא בתורת צדקה למרות שאמרנו לו שהוא בתורת הלואה, כיון שלולא שאמרנו לו שהוא הלואה, לא היה מקיים מצות צדקה, וחכמינו אמרו שכופין את האדם לתת צדקה. אולם אין הם צודקים בזה, שמכיון שלקחו ממנו בתורת הלואה, בודאי שמחוייבים לשלם מן הדין את מה שלקחו.

וזהו רמז הסמיכות של איש כמתנת ידו, שמדבר על צדקה, לפסוק שופטים ושופטים, לומר לך שצריך לשפוט את העני ולהוציא ממנו את ממונו שלקח בתורת הלואה, ולהחזירו לבעליו...

"שופטים ושופטים תתן לך בכל שעריך"

מה תלמוד לומר "לך"? - ללמד, כי ראשית כל מצוה השופט בישראל צריך לשפוט את עצמו. להתקשת בכל מדה נכונה, להיות נקי מה:

ומישראל ללא שמץ של רבב ופגם, ואז יוכשר לכסא הרם ונשא לשפוט אהרים בצדק ובמישור. **"שופטים ושופטים תתן לך בכל שעריך"** מנין שמעמידים שופטים לישראל? - תלמוד לומר: **"שופטים תתן"**. שופטים לישראל מנין? - תלמוד לומר: **"שופטים תתן"** (סנהדרין טו).

בספרים הקדושים שאלו מה באו לחדש רבותינו בתלמוד יותר מאשר נאמר בפסוק? והרי בפסוק עצמו כבר נאמר: "שופטים ושופטים תתן לך בכל שעריך"?

ונראה לומר, שהנה חכמינו אמרו (אבות ג, ב) "אלמלא מוראה של מלכות איש את רעהו חיים בלעו". נמצא שמצד השכל הישר וההגיון צריך להעמיד שופטים ושופטים כדי שיהיה סדר ומשטר. ועל זה באו רבותינו בתלמוד לומר לנו שסיבת מינוי השופטים והשופטים לא תהא מצד השכל וההגיון, אלא אך ורק בגלל שהתורה הקדושה צותה על כך, כיון שבכל צעד ושעל על האדם לעיין בתורה הקדושה, ועל פי זה ידע את המוטל עליו לעשות.

"שופטים ושופטים תתן לך בכל שעריך לא תטה משפט לא תכור פנים ולא תקוץ שוודה"

הנה יצר הטוב ויצר הרע שניהם בעלי דין, ועל האדם לשפוט צדק ביניהם. והחכם מכל אדם אמר: "טוב ילד מסכן וחכם ממלך זקן וכסיל" (קהלת ד, יג). ודרשו רבותינו "טוב ילד מסכן וחכם" - זה יצר הטוב, "ממלך זקן וכסיל" - זה יצר הרע (קהלת רבתי ד, טו), שיצר הרע לפתח חטאת רובץ ולכן הוא נקרא זקן שבא לאדם בשעת לידתו, אבל יצר הטוב בא לאדם בגיל שלש עשרה שנה. והוא צעיר מיצר הרע בשלש עשרה שנה.

וזהו שאמר הכתוב: שופטים ושופטים תתן לך בכל שעריך. עליך להיות שופט בין יצר הטוב לבין יצר הרע. וממשיך הכתוב: "לא תכיר פנים" - אל תכיר פנים ליצר הרע מחמת שהוא זקן ועברו עליו הרפתקאות רבות ונסיגות בחיים בניגוד ליצר הטוב שעודנו נער. שכבר על זה אמרו רבותינו (סוכה נב): "אם פגע בך מנוול זה משכהו לבית המדרש", דהיינו שאם יצר הרע פוגע בך בטענה שתלך אחר עצת הזקנים עליך למושכו לבית המדרש, כיון שכבר אמרו חכמינו: (בבא בתרא קכ). "בישיבה הלך אחר חכמה במסיבה הלך אחר זקנה". וממילא יצר הטוב יושב שם בראש. וממשיך הכתוב: "ולא תקח שוחד", כי האדם מתפתה לשמוע ליצר הרע שמשלם על העוון במוזמנים, ויצר הטוב משלם על המצוות בהקפה לעולם הבא, לכן אמר "ולא תקח שוחד כי השוחד יעוור עיני חכמים ויסלף דברי צדיקים".

הלכות יוסף ורחל

שינה ביום, וכוונת עשיית כל המעשים לשם שמים
ההלכות מספר "הלכה ברורה" להרה"ג דוד יוסף שליט"א

שינה ביום

א מי שאינו יכול ללמוד תורה כראוי בלא שינת הצהרים, רשאי לישון שינת הצהרים, ובלבד שלא יאריך בה, שאסור לישון ביום יותר משינת הסוס שהוא ששים נשימות. ואם צריך לישון ביום מחמת שעסק בתורה בלילה, או מחמת שרוצה שיהיה לו כח לעסוק בתורה בלילה שלאחריו, רשאי לישון ביום אף לכתחלה.

וכן אם רוצה לישון ביום מחמת חולשת גופו, או מחמת שהוא חולה, רשאי לעשות כן אף לכתחלה. והכל לפי מה שהוא אדם וכפי הצורך לעבודת השם יתברך.

ובכל ענין יזהר שלא תהא כוונתו בשינת היום להנאת גופו, אלא על מנת להחזיק גופו לעבודת השם יתברך.

וביום שבת קודש נכון וראוי לכל אדם שישן מעט, ומקיים בזה מצות עונג שבת, ובפרט אם הוא רגיל בכך. ומכל מקום אף ביום שבת לא יאריך בשינה אלא כדי לקיים "שינה בשבת תענוג".

וכבר אמרו חז"ל (במדרש תנחומא ריש פרשת ויקהל) שהקדוש ברוך הוא נתן לישראל את השבת כדי שיעסקו בה בתורה.

ב יש נוהגים לומר קודם השינה ביום פסוק "ויהי נועם" לשמירה מן המזיקין. ויש שלא נהגו כן. ויש אומרים שיקרא פרשה ראשונה של קריאת שמע קודם שישן ביום.

ולענין נטילת ידים אחר שינת היום, עיין לעיל בהלכה ברורה חלק א' (סימן ד' סעיף מז).

ולענין אם יברך ברכות השחר וברכת "אלוקי נשמה" וברכות התורה אחר שינת היום, עיין לעיל בהלכה ברורה חלק ג' (סימן מז סעיף כ'), וסימן מז סעיף כב).

שיהיו כל מעשיו לשם שמים

ג בכל מה שיהנה האדם מהעולם הזה, לא יכוין להנאתו אלא לעבודת הבורא, וכמו שנאמר (משלי פרק ג' פסוק ו') "בכל דרכיך דעהו". ואמרו חכמים (אבות פרק ב' משנה יב) "ויהי כל מעשיך לשם שמים". והיינו אפילו דברים של רשות כגון אכילה ושתייה וכו'.

"שבתו בנית ה' כל ימי חי"

ד מי שיכול לעסוק בתורה במשך כל היום, ותהיה תורתו אומנותו, כדוגמת האברכים היקרים הלומדים ושוקדים על תורתם בכללים שבזמנינו, אף על פי שמחמת כן יצטרך להתפרנס ממשכורת מועטת מנדיבי עם תומכי תורה, בודאי שצריך לעשות כן, ואשריו ואשרי חלקו שמקדיש את חייו ללימוד התורה ומוכן לקיים את התורה מתוך הסתפקות במועט, ובפרט בזמנינו שנתמעטו הלבבות ואי אפשר לאדם לזכות בכתרה של תורה ולהיות תלמיד חכם ומורה הוראות בישראל אם לא יעסוק בתורה יומם ולילה.

אמרות יוסף ורחל

"פסוק מפורש"

בעיר אחת נפטר הרב, ועל המשרה הרמה התמודדו שני רבנים, אחד גאון גדול ולמדן מופלג, ואילו חברו לא הגיע אליו בגאונות ובלמדנות אבל מצד שני היה ירא-שמים גדול, שיראתו קודמת להכבדתו.

באו ראשי הקהילה אל רבי נתן ממקובה ושאלוהו את מי עליהם להעדיף לרבנות העיר.

השיבם הצדיק:

"הרי זה פסוק מפורש - שופטים ושופטים תיתן לך... אשר ה' אלוקיך נותן לך, הווי אומר: אילו שופטים עליך למנות? את אלה שיהדירו את ה' אלוקיך בך, בעלי יראת-שמים".